

*Rēzeknes un Viļānu
novadu bibliotēku
teksta pārskats
par darbu 2012.gadā*

*Rēzekne
2013*

Saturs

	lpp.
1. Bibliotēku darbības vispārīgs raksturojums	3
2. Krājuma komplektēšanas un organizācijas politika	4
3. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	6
4. Darbs ar bērniem un jauniešiem	11
5. Informācijas un komunikācijas tehnoloģiju nodrošinājums	27
6. Novadpētniecības darbs	30
7. Projektizstrāde	34
8. Metodiskais un konsultatīvais darbs. Sadarbības raksturojums	34
9. Bibliotēku materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	36
10. Bibliotēku personāls	39
11. Finansiālais nodrošinājums	40
12. Kopdarbība ar pašvaldības un citām institūcijām. Publicitāte	41

1. BIBLIOTĒKU DARBĪBAS VISPĀRĪGS RAKSTUROJUMS

Rēzeknes un Viļānu novadu bibliotēku misija ir aktīvi piedalīties informācijas sabiedrības veidošanas procesā, veicināt uz zināšanām balstītas sabiedrības attīstību, nodrošināt lietotājiem nepieciešamo informāciju un saturīgu brīvā laika pavadīšanu. Novadu iedzīvotāju apkalpo 36 publiskas bibliotēkas - viena Viļānu pilsētas un 35 pagastu.

Bibliotēkas veic informācijas, izglītības, izklaides, novadpētniecības un sociālās funkcijas, balstoties uz ciešu sadarbību ar citām iestādēm. Nozīmīgākie sadarbības partneri ir novadu pašvaldības, pagastu pārvaldes, skolas, tautas nami, nevalstiskās organizācijas u. c.

Bibliotēkas galvenais uzdevums – sniegt bibliotēkas lietotājiem operatīvus un kvalitatīvus bibliotekāros pakalpojumus, nodrošinot bibliotēkas krājumu, datu bāzu un informācijas sistēmu pieejamību, sekmēt kultūras mantojuma apzināšanu un popularizēšanu. Bibliotēkas loma laukos mūsdienās nemazinās. Tāpat ir vajadzīgas grāmatas, jo ir kas tās lasa, ļoti vajadzīgi periodiskie izdevumi, jo cilvēkiem laukos ļoti grūti vai pat neiespējami tos pašiem nopirkt. Dators un internets kļuvis par neatņemamu sastāvdaļu bibliotēkas apmeklētāju ikdienā. Interneta pieslēgums visu laiku ir par brīvu, ko aktīvāk izmanto bērni un pieaugušie no maznodrošinātām ģimenēm, darba meklētāji, studenti, tūristi. Bibliotēka pilda arī sociālo funkciju, jo cilvēki dažkārt grib vienkārši būt uzklausīti, grib izkratīt sirdi un varbūt sadzirdēt kādu mierinājuma vārdu.

Turpinājās elektronisko pakalpojumu attīstība, materiāli-tehniskās bāzes nostiprināšana. Visās bibliotēkās ar projekta 'Trešais tēva dēls', atbalstu tika nodrošināta bezmaksas piekļuve datubāzēm Letonika un Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”.

Rēzeknes un Viļānu novados dzīvo 37912 iedzīvotāju, bibliotēkās reģistrēti 9143 lietotāji. Novadu iedzīvotāju bibliotekārais aptvērums ir 24 %. Bibliotēku pakalpojumus izmanto ne tikai apkalpojamo teritoriju iedzīvotāji, bet visi interesenti.

2012.gads bibliotēkām kopumā bija labvēlīgs finansiālā nodrošinājuma ziņā.

Aizvadītajā gadā plašāku skanējumu ieguvušas novadu bibliotēku aktivitātes: Bibliotēku nedēļa, Eiropas nedēļa, Rēzeknes un Viļānu novadu 11. Grāmatu svētki, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa.

2. KRĀJUMA KOMPLEKTĒŠANAS UN ORGANIZĀCIJAS POLITIKA

Viena no bibliotēkas prioritātēm ir darbs ar bibliotēku krājumu, nodrošināt pilnvērtīgu un kvalitatīvu krājumu attīstību, kas dod iespēju lietotājiem operatīvāk iegūt nepieciešamo informāciju. Bibliotēkas savu krājumu veido un papildina atbilstoši bibliotēkas funkcijām: informācija, izglītība, izklaide, izstrādātai krājuma komplektēšanas koncepcijai, ievērojot lietotāju intereses, vajadzības un prasības.

Priekšroka tiek dota praktiskai lasāmvielai – rokasgrāmatām, enciklopēdijām. Daiļliterāras iegādē priekšroka tiek dota latviešu oriģinālliteratūrai. Nemainīgi pieprasīti ir latviešu oriģinālliteratūras romāni, detektīvliteratūra, memuārliteratūra, grāmatas par vēsturiskām personībām un ceļojumiem. Pusaudžu vidū vairāk izmanto dažādu uzziņu literatūru, enciklopēdijas, vārdnīcas. Dokumentu kopuma komplektēšanas galvenie avoti ir pašvaldības piešķirtie līdzekļi, galvenokārt komplektē izdevniecībā „Zvaigzne ABC”, „Jumava”, grāmatu bāzē „Latvijas Grāmata”, Janus, SIA „Virja”.

Pateicoties LR Kultūras ministrijas bibliotēku atbalsta programmas „Publisko bibliotēku kapacitātes stiprināšana grāmatu un citu izdevumu iegādē nacionālās identitātes un sabiedrības saliedētības veicināšanai”, Valsts Kultūrkapitāla fonda projekta „Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām” un LNB attīstības fonda lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu/Jauniešu Žūrija” bibliotēku krājums papildināts ar 1220 (12 % no jaunieguvumiem) kvalitatīvu grāmatu eksemplāriem.

Kopkrājums pārskata gada beigās bija 268667 informācijas nesēju eksemplāri. Kopkrājumu veido dokumenti latviešu valodā 172849 eks. (64,34 %), krievu valodā 94313 eks. (35,10 %) un svešvalodās (angļu, vācu) 1505 eks.(0,56 %).

49 % no kopkrājuma ir daiļliteratūra, 35% - nozaru literatūra, 16% - izdevumi bērniem.

Pārskata gadā bibliotēku dokumentu kopums tika papildināts ar 22907 eksemplāriem, t.sk. 10054 eks.(43,90%) grāmatu, 12782 eks. (55,80%) seriālizdevumu un 71 eks. (0,30%) audio un elektronisko dokumentu. Salīdzinot ar 2011.gadu, kopkrājums palielinājies par 9%.

Dokumentu skaits gada beigās uz vienu lasītāju sastāda 29 vienības.

	kopā	grāmatas	audio. dok.	seriālizd.	elektd. dok.
Ienācis 2011.g.	20537	8435	1	12082	19
Ienācis 2012.g.	22907	10054	11	12782	60
dinamika	+ 2370	+ 1619	+ 10	+ 700	+ 41

	kopā	grāmatas	Pārējie dok.	seriālizd.	elektd. dok.
Izslēgts 2011.g.	20626	7753	177	12695	1
Izslēgts 2012.g.	22286	9442	3	12839	2
dinamika	+ 1660	+ 1689	- 174	+ 144	+ 1

<i>Grāmatu iegādes avoti</i>	<i>Eks. skaits</i>
Pašvaldību budžets	6917
Projektu finansējums	1220
Sponsorējumi, ziedojumi	1917

Notiek regulāra krājuma izvērtēšana, norakstīšana un atjaunošana, attīrot to no novecojušas pēc satura un maz pieprasītas, nozaudētas vai bojātas literatūras. Izslēgto dokumentu skaits 2012. gadā ir nedaudz lielāks par iegādāto dokumentu skaitu. Pamatos krājums atbilst lasītāju pieprasījumam.

Krājuma apgrozība ir 1,28 .

10 bibliotēkās (Gaigalavas, Feimaņu, Kaunatas 1, Lendžu, Maltas, Nautrēnu, Ozolmuižas, Sakstagala 1., Strūžānu, Vērēmu) krājumi ir rekatalogizēti.

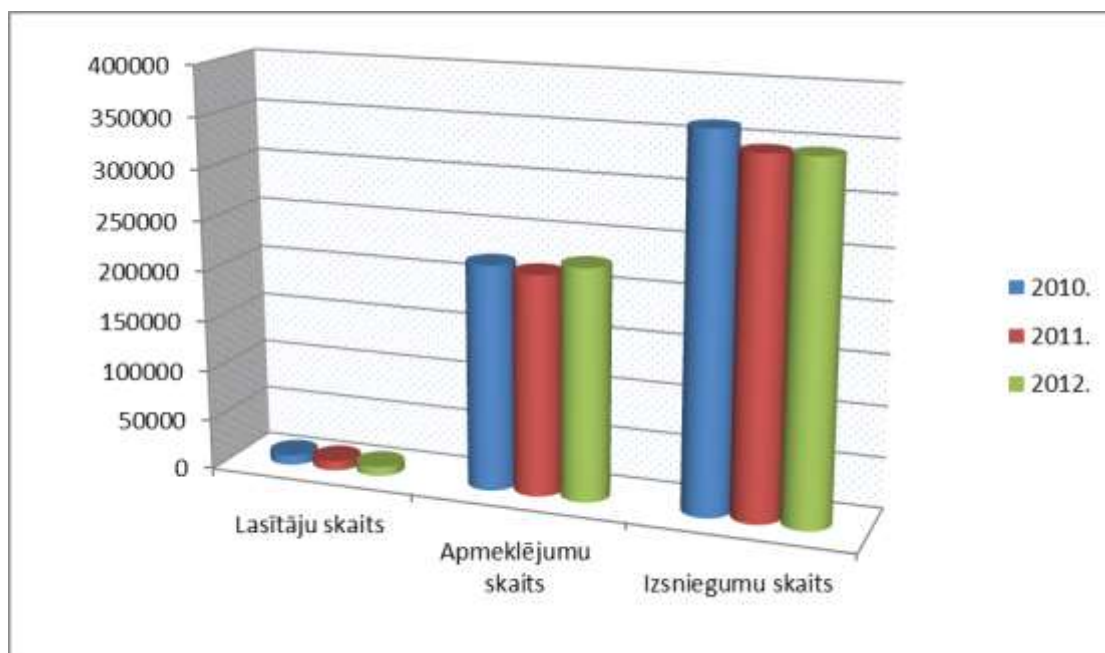
5 bibliotēkās (Audriņu, Bērzgales, Ilzeskalna, Ozolaines, Viļānu) turpinās krājuma rekatalogizācija izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu ALISE.

3. PAKALPOJUMU PIEDĀVĀJUMS UN PIEEJAMĪBA

Galvenais uzdevums ir attīstīt bibliotēkas pakalpojumus gan tradicionālajiem bibliotēkas apmeklētājiem, gan attālinātiem bibliotēkas lietotājiem. Katra bibliotēka piedāvā pakalpojumus, atbilstošus vietējās sabiedrības prasībām. Bibliotēkās izveidoti atbilstoša vide un apstākļi lasīšanai, mācībām, mūzikas klausīšanās, filmu skatīšanās, zīmēšanai, spēlēšanai u.c nodarbēm. Bibliotēku darba laiks ir piemērots lietotāju vajadzībām. Tiek piedāvāti arī ārpusbibliotēkas pakalpojumi – iespieddarbu piegāde mājās, grāmatu izstādes citās iestādēs, masu pasākumu rīkošana. Orientēšanos bibliotēkās atvieglo norādes un atbilstošs funkcionālo zonu noformējums. Bibliotēku sniegtie pakalpojumi ir bezmaksas, izņemot 9 bibliotēkās kurām ir maksas pakalpojumi par printēšanu, skenēšanu, kopēšanu, Viļānu pilsētās bibliotēkai vēl par nakts abonementu. Sniegtie pakalpojumi vienādi pieejami, ne tikai apkalpojamo teritoriju pagastu iedzīvotājiem, bet visiem citiem interesentiem.

Bibliotēku galveno darba rādītāju dinamika

Gads	Lietotāju skaits /t.sk. līdz 18 gadiem	Apmeklējumu skaits / t.sk līdz 18 gadiem	Izsniģumu skaits/ t.sk. līdz 18 gadiem
2010	9775 / 3939	222064 / 122742	363838 / 122407
2011	9416/ 3664	216735/ 113210	344600/ 108987
2012	9143/ 3518	227689/ 108726	345209/ 105734
dinamika	-359-273 / -275-146	-5329+10954/ -9532 -4484	-19238+609/-13420- 3253

Visi galvenie darba radītāji ir samazinājušies, izņemot apmeklējumu skaitu. Apmeklējumu skaita pieaugums galvenokārt saistāms ar vērojamo konsekvento bibliotēkas virtuālo (RCB mājas lapas) apmeklējumu skaitu (virtuālo apmeklējumu kopskaits 2012.gadā – 30880, 2011. gadā virtuālo apmeklējumu kopskaits netika uzskaitīts). Negatīva tendence vērojama sakarā ar to, ka samazinās iedzīvotāju skaits un skolēnu skaits skolā, laukos ieviests kvalitatīvs interneta pakalpojums, daudziem no bijušajiem apmeklētājiem radusies iespēja internetu pieslēgt mājās.

Bibliotēku darba kvalitātes radītāji:

	2010.g.	2010.g.	2011.g.	Vērtējums
Dokumentu (fizisko vienību) skaits uz vienu lasītāju	27.52	28.46	29.38	pozitīvs
Apmeklējumu skaits uz vienu lasītāju	24.18	23.01	24.90	mainīgs
Kārtējie izdevumi uz vienu lasītāju	29.58	33.12	35.13	pozitīvs
Izsniegumu skaits uz vienu lasītāju	37.22	36.59	37.75	mainīgs
Krājuma apgrozība	1.35	1.28	1.28	negatīvs

Ņemot vērā vairākus faktorus un nodrošinot efektīvāku apkalpošanu, bibliotēkas piedāvāja šādus pakalpojumu veidus:

- Iespieddarbu un citu informācijas nesēju izsniegšana uz mājām;
- Visu veidu esošo bibliotēkā dokumentu un informācijas mēdiju izsniegšana izmantošanai uz vietas;
- Informācijas pakalpojumu sniegšana, izmantojot iespiedprodukciju un e-dokumentus;
- Konsultatīvo pakalpojumu sniegšana;
- Lasītāju apmācība (lasītpratībai, datortehnikas izmantošanā, informācijas meklēšanā u.c.);
- Dažādu pasākumu programmu sastādīšana un sagatavošana;
- Dažādu pasākumu organizēšana un vadīšana;
- 266 aprīkotas datorvietas;
- Datorpakalpojumi;
- Interneta un WiFi bezvadu pieslēguma pakalpojumi;
- Izdruka;
- Kopēšana;
- Skenēšana;
- DVD un video;
- Ierakstu veidošana;
- SBA ;
- 36 aprīkoti bērnu stūrīši

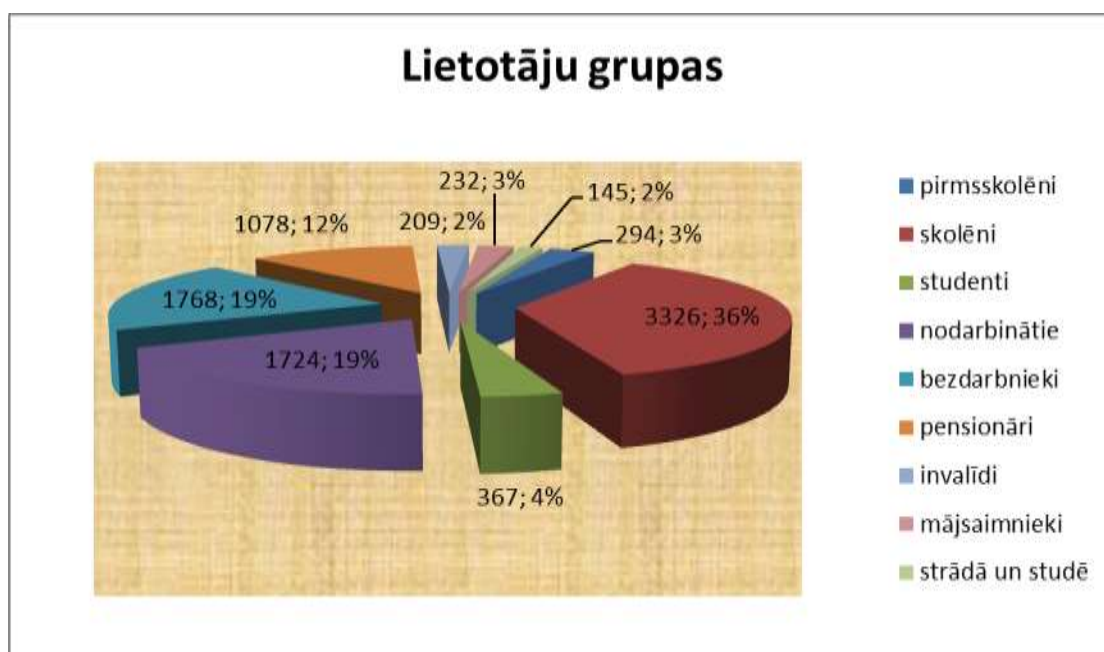
Pakalpojumu sniegšanu nodrošināja šādi bibliotēku resursi:

- Brīvpieejas krājums 268667 vienības;
- 231559 eksemplāru grāmatu;
- 36601 eksemplāru periodisko izdevumu;
- Bezmaksas interneta resursi;
- Elektroniskās datu bāzes Letonika, Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”– visās bibliotēkās;
- 266 datorkomplekti;
- 45 multifunkcionālās iekārtas;
- 27 printeri;
- 6 skeneri;
- 4 kopētāji;
- Kartīšu un elektroniskie katalogi;

- 15 bibliotēkās IT ALISE;
- Tematiskās un novadpētniecības mapes;
- Atbilstošas prasībām bibliotēku telpas (ar apgaismojumu, apkuri, mēbelēm un aprīkojumu);
- Apmācīti un motivēti darbinieki.

Bibliotēkas pakalpojumus izmanto visas iedzīvotāju grupas: pirmsskolēni, skolēni, studenti, pensionāri, strādājošie, bezdarbnieki, invalīdi u.c.

Lasītāju skaits pa kategorijām parādīts 1.1. attēlā

1.1.attēls. Lasītāju skaits pa kategorijām

Visu gadu tika pētītas un analizētas lietotāju vajadzības un pieprasījums, lai katrai grupai nodrošinātu diferencētu pieeju un iespējami kvalitatīvu pakalpojumu. Tas tika noskaidrots vērtējot formulāru ierakstus, veidojot pieprasījumu kartotēkas (pierakstus), sarunās, aptaujās un anketēšanā.

Attīstījās informatīvie pakalpojumi – izsniegto uzzīņu un konsultāciju skaits. Turpinājās individuālās apmācības datortehnikas, interneta resursu un datu bāžu lietošanā, e-pakalpojumu izmantošanā visu vecuma grupu lietotājiem.

Datorus vairāk sākuši izmantot bezdarbnieki darba meklējumos- gan pētot sludinājumus, gan sūtot savus CV uz brīvajām vakancēm, gan arī kā sazināšanās

līdzekļi. Tāpat iedzīvotāji nāk uz bibliotēku izprintēt dažādas veidlapas, nokopēt vajadzīgos dokumentus, sameklēt informāciju par dažādām valsts iestādēm- LAD, VID, LDC, NVA, apmaksāt rēķinus u.c.

Informacionālo vajadzību nodrošināšanai tika izmantoti SBA pakalpojumi - pavisam 1190 (+410). Aktīvi notiek grāmatu kopu apmaiņa starp reģiona bibliotēkām. Sakarā ar elektroniskās informācijas pieejamību samazinājās pieprasījumu skaits no LNB. SSBA netika izmantots.

Lai izraisītu un nostiprinātu interesi par bibliotēku, potenciāliem un esošiem lietotājiem tika piedāvāti dažādi pasākumi: tikšanās ar ievērojamiem novadniekiem – dzejniekiem, māksliniekiem, amatniekiem u.c., tematiskās un literārās pēcpusdienas, konkursi, izstādes.

Vienlaicīgi ir nodrošināti arī ārpus bibliotēkas pakalpojumi tiem lasītājiem, kuri paši nespēj apmeklēt bibliotēku. Galvenokārt, tie ir invalīdi vai ilgstoši slimojošie cilvēki. Šādos gadījumos vai bibliotekāri paši, vai ar kā cita starpniecību, piegādā nepieciešamo literatūru, cita veida dokumentus vai informāciju uz mājām.

Turpināja darbu Nautrēnu pagasta Dekteru un Viļānu pagasta Radopoles bibliotēkas ārējās apkalpošanas punkti.

Ārpusbibliotēkas pakalpojumi ir arī bibliotēkas pasākumi, sarīkoti skolās, pirmsskolu iestādēs, kultūras namos, brīvā dabā u.c.

Ciemos, kuros tika likvidētas pasta nodaļas, bibliotēkā iedzīvotāji var pasūtīt novada laikrakstu „Rēzeknes Vēstis”, līdz ar to tiek piesaistīti jauni lasītāji.

Lai apmeklētāji varētu izteikt savas domas, vērtējumu un priekšlikumus par piedāvātajiem pakalpojumiem, apkalpošanas kultūru vai bibliotēkas darbu kopumā, katrā bibliotēkā ir izveidota ierosinājumu un atsauksmju burtnīca, divās bibliotēkās ir ierīkotas vēstuļu kastītes.

Izteiktie ierosinājumi, ieteikumi, pretenzijas tiek ņemti vērā bibliotekārās apkalpošanas pilnveidošanā.

Lasītāju apkalpošanas kvalitātes uzlabošanai bibliotēkās ir lasītāju pieprasījumu burtnīcas, kurās tiek fiksētas tās grāmatas, kuru nav bibliotēkā, lai grāmatas pasūtītu un apmierinātu pieprasījumu.

4. DARBS AR BĒRNIEM UN JAUNIEŠIEM

4.1. Darba raksturojums

Bērnu un jauniešu apkalpošanu veica Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa, Maltas pagasta bibliotēkas bērnu literatūras nodaļa un 34 pagastu bibliotēkas, kurās ir atsevišķs bērnu literatūras krājums.

Bērnu un jauniešu darba rādītāju dinamika

	2011	2012	dinamika	% no kopējā skaita
Lasītāji	3664	3518	- 146	38%
Apmeklējums	113210	108726	-4484	48%
Izsniegums	108987	105734	-3253	31%

Bibliotēkas bērniem un jauniešiem piedāvā plašu informācijas materiālu un pasākumu klāstu, iespēju izjust lasītprieku, jaunu zināšanu atklāsmes un iztēles valdzinājumu. Cenšas bērnos sekmēt lasītprieku un nodrošināt ar grāmatām un citiem informācijas resursiem. Organizē daždažādus pasākumus, rosina izmantot bibliotēku no agrīna vecuma, jo tas, visticamāk, iesaistīs viņus plašajā bibliotēku lietotāju pulkā. Valodas un garīgās pasaules bagātināšanai interese par lasīšanu rosināma jau bērnībā. Īpaši svarīgi tas ir mūsdienās, kad grāmatai arvien biežāk nākas konkurēt ar citiem informācijas nesējiem. Lai bērni iemīlētu grāmatas, svarīgi jau no mazām dienām viņus pieradināt pie lasīšanas kā noderīga un interesanta laika pavadīšanas veida.

Bibliotekāri atzīst, ka darbs ar bērniem un jauniešiem prasa daudz vairāk laika, nekā darbs ar citiem bibliotēkas apmeklētājiem, jo viņiem nepārtraukti vajag kaut ko interesantu, neparastu, kas piesaistītu uzmanību.

Bibliotēkas nodrošina bērnu informācijas, kultūras, izglītības un izklaides vajadzības. Sniedz pakalpojumus skolēniem, veic pirmsskolas vecuma bērnu iesaistīšanu bibliotēkā, sniedz pakalpojumus skolu pedagogiem un bērnu vecākiem.

Pievilcīga estētiska vide ir viens no svarīgākajiem sekmīga bibliotēkas darba priekšnosacījumiem, tāpēc bibliotēku darbinieki cenšas radīt bērniem saistošu vidi, lai rosinātu viņus iegriezties bibliotēkā arvien biežāk un pavadītu savu brīvo laiku, vai arī izmantotu piedāvātos pakalpojumus mācībām un interešu izglītībai.

Turpinās cieša sadarbība ar skolām un pirmsskolas iestādēm pasākumu rīkošanā un lasīšanas procesa organizēšanā.

Lai veidotu patīkamu vidi, bibliotēkās ir nepieciešamais aprīkojums un mēbeles arī tiem, kuri vēl nelasa. Ir iekārtoti bērnu stūrīši ar dažādām rotaļlietām, bērnu grāmatām, zīmumiem un papīru, plastilīnu un galda spēlēm, lai vecāki, kuri uz bibliotēku atnākuši ar maziem bērniem, varētu mierīgi pavadīt laiku, zinot, ka viņu mazulis pa šo laiku negarlaikosies.

*Bērnu stūrītis
Ozolmuižas
pagasta bibliotēkā*

4.2. Bērnu un jauniešu krājuma veidošana un papildināšana

Joprojām bibliotēkas lielākā vērtība ir kopējais esošo dokumentu krājums. Krājuma komplektēšana bibliotēkās notiek dažādi, atkarībā no pieprasījuma. Priekšroka tiek dota izzinošiem izdevumiem, skolu programmā ietvertajiem darbiem, latviešu oriģinālliteratūrai un lasītāju pieprasītajiem daiļdarbiem. Tā, kā ļoti maz lasa zēni, tiek pirktas grāmatas par motocikliem, auto, makšķerēšanu, medībām. Lasītāju intereses tiek pētītas, fiksējot atteiktos pieprasījumus, kā arī analizējot ieteicamās literatūras sarakstus skolās.

Gada beigās bērnu un jauniešu grāmatu krājums sastādīja 42276 vienības vai 16 % no kopējā krājuma. Ienākušas 2318 vienības vai 6% no kopējā grāmatu skaita, izslēgtas 2091 vai 5%.

Skolēni ar lielu interesi lasa žurnālus, tāpēc katrā bibliotēkā tiek pasūtīti ne mazāk par diviem veidiem bērnu, jauniešu žurnālu.

4.3. Uzziņu darbs informācijas pakalpojumi, informācijas prasmju un iemaņu attīstīšana

Nozīmīga bibliotēku darba sastāvdaļa ir uzziņu un informācijas darbs. Lai apmeklētājiem būtu vieglāk orientēties bibliotēkā un tās uzziņu sistēmā, tiek rīkotas bibliotēkārās stundas, individuālās konsultācijas, ekskursijas. Tā tiek apgūtas iemaņas orientēties bibliotēkas krājumā, meklēt informāciju elektroniskajā katalogā, internetā, elektroniskajās datubāzēs, uzziņu literatūrā. Konsultācijas galvenokārt ir orientētas darbam internetā, kad lasītājs pats cenšas sev sameklēt vajadzīgo informāciju.

Uzmanības vērta bibliotekāru un lasītāju atzinums, ka „bērni zina, ka nākot uz bibliotēku viņi noteikti saņems palīdzību jebkurā jautājumā”.

Joprojām skolu „Projektu nedēļā” vērojama aktivitāte bibliotēkās, bet ir tendence uz samazināšanos.

Veicot uzziņu un informācijas darbu, tiek izmantoti visi bibliotēkā pieejamie resursi-krājums, elektroniskie pakalpojumi, datu bāzes Letonika, Lursoft. Lai atvieglotu darbu ar datu bāzēm notiek apmācības un konsultācijas.

Tā, piemēram, Maltas pagasta bibliotēkā notika bibliotēkārā stunda „Letonika – tavs palīgs mācībās”, kuras laikā skolēniem tika mācīts, kā izmantot „Letonika” datubāzes mācību, uzziņu un konkursu nolūkiem.

E-prasmju nedēļas ietvaros bibliotēkās notiek informatīvās stundas, kuru mērķis iepazīstināt bibliotēkas lietotājus ar interesantām un noderīgām mājas lapām www.pasakas.net, www.cirkulis.lv, www.jurjans.lv. Tiek mācīts, kā izmantot datubāzes mācību, uzziņu un

citiem nolūkiem, tiek stāstīts par e-bibliotēkas pakalpojumiem, tiek piedāvāts ņemt daļību dažādos izsludinātajos konkursos. Pēc bibliotekāru atziņām, lielāko tiesu pasākumi tiek organizēti 1.-4. klašu skolēniem, jo viņi ir visatsaucīgākā auditorija, pasākumu nopietnā daļa tiek papildināta ar konkursiem, viktorīnām, rotaļām, spēlēm,

kas palīdz nostiprināt skolēnos dzirdēto un redzēto, pārāk nenogurt, lai neiestājas apnikums, kā arī veicina interesi par grāmatām.

Bibliotēkās notiek „Drošāka interneta dienas” kuru laikā tiek pārrunāti interneta lietošanas noteikumi, drošība interneta vidē, rīkoti konkursi zināšanu pārbaudei.

Regulāri tiek papildinātas tematiskās mapes ar jaunākajiem materiāliem. Uzziņu darbā joprojām tiek izmantotas tradicionālās metodes – enciklopēdijas, vārdnīcas, kartotēkas, tematiskās mapes, bet nozīmīgu vietu arvien vairāk ieņem interneta resursi.

Jaunieguvumu popularizēšanai tiek rīkotas jauno grāmatu dienas, nedēļas ar izstādēm, apskatiem, pārrunām.

Daudz bibliotēkas rīko informācijas dienas, kurās informācijas pamatu veido jaunaņemto grāmatu izstādes, apskati, pārrunas. Pēc šāda pasākuma daudzi bērni un jaunieši izvēlas jaunās grāmatas un paņem uz mājām lasīšanai.

Bibliotēku zinību pamatu un informācijas meklēšanas apgūšanai bibliotēkās tiek novadītas bibliotēkārās stundas: „Esi informēts”, „Es- bibliotēkas lietotājs”, „Grāmatas uzbūve”, „Pirmā tikšanās ar bibliotēku”, „Informācijas meklēšana internetā” u.c.

Informācija par bibliotēkās notiekošajām aktivitātēm tiek sniegta novada mājas lapā www.rezeknesnovads.lv, bibliotēkās notikušo pasākumu bildes apskatāmas Rēzeknes Centrālās bibliotēkas mājas lapas www.rezeknesbiblioteka.lv sadaļā „Reģiona bibliotēkas – pasākumi”.

4.4. Pasākumi dažādām vecuma grupām

Bibliotēkas nodrošina bērnu informācijas, kultūras, izglītības un izklaides vajadzības. Sniedz pakalpojumus skolēniem, veic pirmsskolas vecuma bērnu iesaistīšanu bibliotēkā, sniedz pakalpojumus skolu pedagogiem un bērnu vecākiem.

Bibliotēkas cenšas bērnus piesaistīt jau no agra vecuma.

Pirmsskolas vecuma bērni apmeklē bibliotēku individuāli ar vecākiem vai kolektīvi ar pirmsskolas iestāžu skolotājiem. Viņi tiek iepazīstināti ar bibliotēku, atbilstošā vecuma literatūras fondu, informācijas dienās ar jaunākām grāmatām. Pirmajās grāmatu izsniegšanas reizēs, bibliotekāri mazos lasītājus iepazīstina ar grāmatu lietošanas noteikumiem: stāsta, ka grāmatas ir jāsaudzē, nedrīkst tajās zīmēt un rakstīt, nodemonstrē, kādas izskatās „nekārtīga” lasītāja grāmatas.

Mazākajiem bibliotēkas apmeklētājiem ļoti populāras ir ekskursijas uz bibliotēku: „Kur mājo grāmatas” Strūžānu pagasta bibliotēkā; Pirmsskolas bērni Radapolē pēc bibliotēkas iepazīšanas izveidoja zīmējumu izstādi „Es zīmēju bibliotēku”.

Pirmā tikšanās ar bibliotēku Audriņu pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņiem notika Mārtiņdienā, kad viņi ieradās bibliotēkā ķekartnieku maskās, kur viņus jau sagaidīja māmiņas un vecmāmiņas ar cienastu. Visi kopā gāja rotaļās, dziedāja, minēja mīklas.

Mārtiņbērni Audriņu pagasta bibliotēkā

Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkā plašu atsaucību guva radošo darbu konkurss „Mana Ziemassvētku atklātnīte”, kurā tika iesniegti 28 individuālie darbi un viens kolektīvais, kuru veidoja pirmsskolas

*Konkursa darbi
rotā bibliotēku*

vecuma bērni ar vecāku palīdzību un skolotāju atbalstu.

Gaigalavas bibliotēkā tika rīkota tematiska rīta stunda bērnodārza audzēkņiem „Rudens krāsas”. Pasākumā skanēja dzejoļi, tautasdziesmas un stāsti par rudens tēmu gan bērnu izpildījumā, gan bibliotekāres lasījumā. Bērniem bija jāatpazīst dažādu koku lapas, rudens augļus un dārzeņus, jāpastāsta, kādus rudens darbiņus veic katrs savās mājās.

Viļānu novada Dekšāres pagasta bibliotēkā "Bērnu rītā" bibliotēkā, pirmsskolas grupiņas bērni tika iepazīstināti ar jaunākām bērnu grāmatām un grāmatu varoņiem. Beigās bērni portālā www.pasakas.net/ skatījās pasaku kino.

Visvairāk pasākumu tiek organizēts 1.-4.

klašu lasītājiem, jo viņi visaktīvāk apmeklē bibliotēku.

Notiek iepazīšanās ar bibliotēku, derīgo padomu stundas, mīklu rīti, pasaku rīti, grāmatu lasījumi un diskusijas par tēmu, tematiskās pēcpusdienas.

Dekšāres pagasta bibliotēkā notika pasākums 3.klases skolēniem - "Māci mani, Degunlāci!". Pēc kura reizrēķins turpmāk vairs nebūs kaut kas garlaicīgs un nesaprotams. Reizrēķins tagad apgūstams ne pa jokam jautrā kompānijā - skatot Renāra Kaupera radītajām dziesmiņām, klajā nākusi jaunā mākslinieces Indras Sproģes grāmata "Māci mani, Degunlāci!". Visi kopā apskatīja jauno Indras Sproģes grāmatiņu. Degunlācis piedāvā grāmatu, dziesmas un animācijas filmas, kuras ļauj bērniem interesantā veidā apgūt reizrēķinu.

Filmiņas skatīšanās un reizrēķina apgūšana

Bibliotēkās bieži notiek dažādi konkursi, jo sacensības gars aizrauj bērnus. Tostarp arī zīmējumu konkursi, kuru rezultātā top zīmējumu izstādes.

Gada nogalē Dekšāres pagasta bibliotēkas mazie apmeklētāji varēja piedalīties zīmējumu konkursā "Mans ziemassvētku brīnums".

Maltas speciālās internātpamatskolas audzēkņu radošo darbu izstāde „Pasaule man apkārt...” Maltas pagasta bibliotēkā

„Mans mīļākais pasaku varonis”- bērnu zīmējumu izstāde Ozolmuižas pagasta bibliotēkā, u.c.

Bibliotēkas savā darbā cenšas veicināt patriotisko audzināšanu un dzimtenes mīlestību, rīkojot pasākumus dažāda vecuma grupām. Audriņu pagasta bibliotēkā ik

gadā novembrī notiek konkurss „Lāčplēšēns” jaunākiem skolēniem zināšanu nostiprināšanai par Latviju.

Griškānu pagasta bibliotēkas vadītāja par ļoti izdevušos atzina erudīcijas konkursu par Latviju, tās vēsturi „Ko Tu zini par Latviju”, kurā piedalījās gan lieli, gan mazie. Gaigalavas bibliotēkā jaunāko klašu audzēkņiem notika tematisks pasākums „Mana Latgale, mana Latvija”, veltīts Lāčplēša dienai. Bērni tika iepazīstināti ar notikumiem tālajā 1918. gada novembrī, Lāčplēša ordeņa vēsturi. Bērni skandēja dzejoļus par godu Latvijas dzimšanas dienai.

Vidējā skolas vecuma bērniem aizraujoši notika pārruna Čornajas pagasta Rāznas bibliotēkā „Es arī būšu Lāčplēsis”, jo šajā vecumā bērnus saista ne tik daudz paši fakti, kā to būtība, sakari, iemesli.

Literārās pēcpusdienas „Pošam egli svētku rotā” Maltas pagasta bibliotēkā, mērķis bija pastāstīt par Ziemassvētku rotu – egli–, un tās pušķošanas tradīcijām. Pasākuma gaitā tika lasīta M. Stārastes grāmata „Mazā eglīte”. Pēc tam katrs

literārās pēcpusdienas dalībnieks ar zīmuļu un flomasteru palīdzību izrotāja savu Ziemassvētku eglīti.

Ar jauniešiem biežāk tiek veiktas pārrunas par tēmām - kur mācīties, uzvedības un saskarsmes kultūra, attiecības ģimenē. Kā piemēru varētu minēt Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu nodaļā organizēto pārrunu „Kādu bērni redz ģimeni” ar 7. klases skolēniem. Skolēni ar klases audzinātāju iepazīs ar Viļānu mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstādi „Ģimene”. Pēc apskata dalījās pārdomās par visinteresantākajiem izstādē eksponētajiem darbiem.

Ļoti iecienīts darbošanās veids bibliotēkās visām vecuma grupām ir radošās darbnīcas.

*Adventes vainaga pagatavošana
Dekšāres pagasta bibliotēkā*

*Rokdarbi Vērēmu pagasta
bibliotēkā no vecajiem žurnāliem*

*Ziemassvētku rotājumu izgatavošana Audriņu pagasta bibliotēkā,
telpu un egles rotāšanai*

2012. gadā Dekšāres pagasta bibliotēkā tika iegādāts jauns televizors, uz kura var skatīties 3D filmas. Skolēni brīvajos brīžos nāk satīties filmas. Daudzi bērni pirmo reizi redzēja 3D filmiņas. Viņiem ļoti patika un bija interesanti. Tas arī ir veids kā piesaistīt jaunus lasītājus.

Pasākumi jaunu lietotāju piesaistīšanai:

- Literārais bērnu rīts „Cimos pie bibliotēkas Rūķa” 1. klases skolēniem Maltas pagasta bibliotēkā.

- Bibliotēku nakts Viļānu pilsētas bibliotēkā. 2.a klasei tika organizēti lasījumi „Spoku un joku stāsti”. Pasākumā izskanēja 18 bērnu sacerētie spoku stāsti: „Baltā dāma”, „Priekšnamā”, „Sarkanās acis”, „Meža pļavā”, „Kungu kapsētas spoks” un citi.

4.5. Ģimenes iesaistīšana lasīšanas veicināšanā

Sadarbības mērķis – iepazīstināt vecākus ar bibliotēku kā ģimenei draudzīgu vidi un iespējām.

Ģimenes iesaistīšana lasīšanas veicināšanā ir ļoti nozīmīga. Nereti bērni ir tie, kas atved uz bibliotēku vecākus, tāpēc turpmāk bibliotēkās ir plānots vairāk pievērsties aktivitātēm, aicinot kopā ar pirmskolas vecuma bērniem viņu vecākus un vecvecākus. Nagļu pagasta bibliotēkā vecāki lasa priekšā bērniem pasakas, stāstus un dzejolišus gadskārtu un ģimenes svētku pasākumos.

Pārskata gadā „Bērnu žūrijai” nācis klāt jauninājums – Vecāku žūrija. Tagad aizraujošajā lasīšanas maratonā var piedalīties visa ģimene. Nobeiguma pasākumos daži skolēni nāk ar vecākiem.

Mātes diena – tie ir svētki, kas nevienu neatstāj vienaldzīgu. Tematiskajā pasākumā „Samīļo mūs ar siltām rokām, ar siltām acīm, ar siltām domām...”, Maltas pagasta

bibliotēkā tika runāts par mātes lomu ģimenē un bērnu audzināšanā. Kā veltījumu māmiņām skolēni skaitīja tautasdziesmas, dāvināšanai zīmēja puķu pušķus.

Izstādē – pārrunā „Latvija – zaļo mežu , upju ,ezeru zeme ” Rikavas pagasta bibliotēkā daudzi bērni piedalījās kopā ar vecākiem .

Speciāli iekārtotos stendos, bibliotēkās, vecāki iepazīstas ar iegādāto jaunāko literatūru bērniem un jauniešiem. Gan pasākumos, gan pārrunās vecāki tiek aicināti kopā ar bērniem lasīt grāmatas. Tiek piedāvātas aktuālas un interesantas tēmas.

Pēc sarunām ar vecākiem var uzzināt, ka bērnu diena ir noslogota, daudz jāmacās, noguruši. Tāpēc maz lasa, izvēlas citas izklaides – internets, TV.

Iepriecina tas, ka ģimenes, kurās lasa pieaugušie, lasa arī bērni.

4.6. Bibliotēkas lasītāju interešu izpēte

Ir veiktas mutiskas aptaujas par bibliotēkas darbu un fonda komplektēšanu, lai varētu pilnveidot saikni starp lietotāju un bibliotēku. Tiek regulāri sekots pieprasījumam un tam lasīšanai nepieciešamo izdevumu klāstam, kas vajadzīgs skolas ārpusklases lasīšanai. Tiek ņemtas vērā arī skolēnu vēlmes un intereses attiecībā uz grāmatām, kas tiek lasītas brīvajā laikā. Regulāri tiek papildinātas tematiskās mapes. Lai turpmāk noskaidrotu bērnu intereses un vēlmes ir jāveic individuālais darbs – sarunas, pārliecināšana, uzmundrinājums.

Bibliotekāri atzīst, ka ar pusaudžiem sadarboties ir grūti, bet arī interesanti. Bibliotēkā bērni ir atklāti, viņiem gribas ar kādu padalīties. Ja bibliotēkas darbinieki ir saprotoši un atsaucīgi, un tā kā bibliotēka ir pieejama visiem, dodas uz turieni.

Septembrī Viļānu novada Radpoles bibliotēkā - Drošas braukšanas mēnesis. Notika pārruna ar skolēniem (ar tiem, kuri brauc ar riteni) par tēmu „Ar riteni”.

Viļānu pilsētas bibliotēkas bērnu literatūras nodaļā tika veikta 4.-9.klašu skolēnu anonīma anketēšana „Es un bibliotēka” par dažādiem bibliotēkas darbiniekus interesējošiem jautājumiem. Daži konstatējumi: 76% respondentu apmeklē bibliotēku pēc savas iniciatīvas, bet galvenais apmeklējuma nolūks - datora lietošana (29%), savukārt mācību nolūkā apmeklē 27% respondentu. Grāmatas uz mājām ņem 30,5% aptaujas dalībnieku, bet datorus izmanto 30%, savu brīvo laiku pavada bibliotēkā (piemēram, gaida autobusu) 15% respondentu.

4.7. Bibliotēkas sadarbības tīkls, partneri, vērtējums

Lai bibliotēkas darbs noritētu veiksmīgi, bez sadarbības partneriem neiztikt. Tie ir kas atbalsta bibliotēku aktivitātes, labprāt atsaucas uzaicinājumiem un arī paši ir ieinteresēti, kaut ko uzzināt, iemācīties, paklausīties.

Bibliotēkas cieši sadarbojas ar pirmsskolas izglītības iestādēm, skolām, kultūras (tautas) namiem, biedrībām, interešu klubiem un centriem, mazpulkiem.

Interesenti tiek informēti par jaunieguvumiem, bibliotēkas pasākumiem. Pasākumu organizēšanā ciešāka sadarbība ar skolotājiem.

Skolu audzēkņi un interešu centru dalībnieki bibliotēkās, kur to atļauj platība un aprīkojums, rīko savu darbu izstādes. Viļānu pilsētas bibliotēkas izstāžu stendā apmeklētāji varēja apskatīt Viļānu mūzikas un mākslas skolas audzēkņu darbu izstādes. Interesanta bija izstāde „Tā mēs protam”- ekspozīcijā apkopoti koka tēlniecības mācību stundās tapušie darinājumi ar košajām krāsām, ar sižeta izvēli un oriģinālo izpildījumu.

Sakstagala pagasta bibliotēkai ir izveidojusies cieša sadarbība ar muzeju. Tā kā bibliotēkas telpas ir mazas, ar muzeja un skolas līdzdalību muzeja telpās rīko kopīgus pasākumus un tikšanās.

Novadu teritorijā veiksmīgi organizēts SBA darbs un notiek nepieciešamo grāmatu apmaiņa starp bibliotēkām.

4.8. Veiksmīgākās lasīšanas veicināšanas aktivitātes

Lasīšanas veicināšanai bibliotēkas aktīvāk rīko lasīšanas maratonus.

Aizraujoši norisinājās konkurss 1.- 4. klašu skolēniem „Lielais lasīšanas maratons” Strūžānu pagasta bibliotēkā. Arī Gaigalavas pagasta bibliotēka skolēniem izsludināja Lielo lasīšanas maratonu. Vērtēti tika gan paši čaklākie lasītāji, gan klase kopumā. Pavisam maratonā piedalījās 35 skolēni, kopā mēneša laikā izlasot 218 grāmatas ar kopējo lappušu skaitu- 19011.

Labāko lasītāju godināšana jau kļuvusi par tradīciju Ozolmuižas pagasta bibliotēkā. Konkursa „Labākais lasītājs-2012” uzvarētāji dāvanā dabūja grāmatas.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļa kļuvusi par tradicionālo rītu un vakaru lasīšanas pasākumu virkni, jo visās bibliotēkās notiek grāmatu lasījumi. 2012.gadā tā norisinājās ar nosaukumu „Daudzveidība Ziemeļos”.

Ozolmuižas pagasta bibliotēkā notika grāmatu „Unnas bērns” (U. Lindela) un „Trollīša ziema” (T. Jansone) fragmentu lasījumi.

Gaigalavas pagasta bibliotēkā vidējā skolas vecuma bērniem tika rīkots H. K. Andersena pasaku rīts. Pēc kopīga pasakas „Meža gulbji” lasījuma bērni izteica savas pārdomas par šo pasaku. Bet aprīlī kopā ar jaunāko klašu skolēniem lasīja K. Adamsas grāmatu „Kā kļūt par labu draugu”. Pēc grāmatas izlasīšanas diskutēja par draudzību, savstarpējām attiecībām gan skolā, gan mājās, uz ielas un citās sabiedriskās vietās.

Feimaņu pagasta bibliotēka Ziemeļvalstu nedēļas pasākumu rīkoja jauniešu iniciatīvas centrā „Kastanis”. Notika Zelmas Lāgerlēvas grāmatas „Nilsa Holgersona brīnišķīgais ceļojums” lasījums un multfilmas „Noburtais zēns” demonstrēšana.

„Grāmata, kas dzīvo manā sirdī” jautājumu un atbilžu pēcpusdiena bērnu auditorijai Ozolmuižas pagasta bibliotēkā, bibliotēku nedēļas ietvaros.

Viļānu pilsētas bibliotēkā sakarā ar dzejnieka un tulkotāja Pētera Brūvera 55.dzimšanas dienu 3.b klases skolēniem tika organizēta pārruna „Labas uzvedības ĀBECE”. Šādu nosaukumu savai interesantajai un izzinošajai grāmatai ir devis pats autors. Jaukā, košā grāmata aicina brīnišķīgā ceļojumā pa Labās Uzvedības zemi. Jaunākā skolas vecuma bērni uzzināja, kā jāuzvedas mājās un ciemos, skolā un uz ielas, cik svarīgi vienmēr pasacīt labos vārdus un ievērot tīrību un kārtību.

Dzejas dienu ietvaros Maltas pagasta bibliotēkā notika dzejas pēcpusdiena „Vārdiņi rotaļājas”, kas bija veltīta J. Osmaņa literārajam devumam. Šī pasākuma mērķis bija veicināt bērnu interesi par latviešu dzeju un tās autoriem.

J. Osmaņa dzeja saista ar savu mīlumu, asprātību, atjautīgiem sižetiem un negaidītu vārdu spēli. Skolēni lasīja gan savus mīļākos dzejoļus, gan dzejoļus par rudeni, skolu, grāmatu, minēja mīklupantus.

Veiksmīga un tradicionāla lasīšanas veicināšanas aktivitāte ir Grāmatu svētki ar savu daudzveidīgu programmu arī bērniem un jauniešiem. Ir vienreizēja iespēja satikties ar grāmatu autoriem- rakstniekiem, dzejniekiem, dramaturgiem; izcilām personībām citās nozares un jomās, piedalīties konkursos, spēlēs, radošajās darbnīcās; iegādāties jaunas grāmatas; uzzināt daudz kā jauna un interesanta.

Ja bibliotēkai ir laba sadarbība ar skolu, tad ārpusklases lasīšanas grāmatas mācību gada laikā bērni izņem pagasta bibliotēkā. Bērniem ir jāizlasa noteikts skaits grāmatu, par kurām ir jāuzraksta atsauksmes. Tā ir veiksmīga lasīšanas aktivitāte.

Daudzi bibliotekāri par veiksmīgu lasīšanas veicināšanas formu mazā bibliotēkā uzskata individuālo darbu ar katru apmeklētāju.

Kā visveiksmīgāko aktivitāti vairums bibliotēku nosauc Bērnu/ jauniešu žūriju.

„Šis projekts ir ļoti pieprasīts mūsu bibliotēkā, bērni ar nepacietību gaida jaunas grāmatas, ko jāizlasa un jānovērtē” no Kaunatas bibliotēkas gada pārskata.

Gaigalavas pagasta bibliotēkas vadītāja raksta „Savu uzdevumu lasīšanas veicināšanas attīstībā pilnībā attaisnojusi programma „Bērnu/jauniešu žūrija”. Lai arī bērni ir kūtri lasītāji, tomēr „Bērnu žūrijas” darbā piedalās labprāt. Bērni lasa paši un iesaka lasīt arī draugiem, brāļiem, māsām”.

Par izlasīto tiek rīkotas zīmējumu un rokdarbu izstādes.

Pārskata gadā „Bērnu/jauniešu žūrijas” projektā piedalījās 11 publiskās bibliotēkas un viena skolu bibliotēka ar skaitu lasītāju 290.

Bērnu žūrijas dalībniekiem tiek sarīkotas ekskursijas, pasniegtas balvas, dāvanas.

Valsts Kultūrkapitāla fonda lasīšanas veicināšanas programmas „Bērnu/jauniešu žūrija 2012” noslēgums, anketu sūtīšana uz Rīgu, dalībnieku apbalvošana Viļānu novada Radapoles bibliotēkā.

Visbiežāk izmantotais literatūras popularizēšanas veids ir izstādes, kuras tiek veidotas tā, lai būtu pievilcīgas un pievērstu uzmanību.

4.9. Problēmas bibliotēku darbā ar bērniem un jauniešiem, to iespējamie risināšanas ceļi

Protams, kā it visur, bērnus savā varā ir paņēmis internets ar spēlēm, sociālajiem tīkliem un citām iespējām. Lai „noceltu” bērnus no datorkrēsla, tiek iegādātas galda spēles bērniem un visai ģimenei.

Skolēni, veicot skolā uzdoto, bieži izmanto pašu vienkāršāko – meklētāju „Google”. Jāatzīst, ka tā visbiežāk ir informācija, kas iegūta bez lielu pūļu ieguldīšanas un domāšanas. Mazākumu var pārliecināt izvēlēties pareizāko un uzticamāko, bet sarežģītāko informācijas ieguves ceļu.

Aizvien vairāk internetā parādās e-grāmatas, audio grāmatas, lekciju kursi, gatavi referāti. Ja mājās ir internets, atkrīt vajadzība doties uz bibliotēku.

Straujā datortehnoloģiju attīstība un daudzveidīgās izklaides samazinājušas lasīšanai atvēlēto laiku un interesi.

Skolā ir maz obligāti izlasāmā literatūra.

Vecāko klašu skolēnus ir grūtāk iesaistīt par lasītājiem- dažreiz vajadzīgo efektu nedot pat organizētie pasākumi.

Bērnu un jauniešu laukos paliek arvien mazāk, aktīvākie nodarbojas skolu, kultūras (tautas) namu, interešu centru pulciņos un studijās. Tā ir sava veida konkurence bibliotēkām brīvā laika pavadīšanas organizēšanā. Kā atzīmē daži bibliotekāri, „pasākumu organizēšanā nevar noteikt laiku, jo bērniem skolā stundas vai pulciņi, nākas strādāt tad, kad gaida rindu pie datoriem vai gaida autobusu”.

Bibliotēka pilda psiholoģiskas un sociālas funkcijas. Nākas risināt personiska rakstura strīdu jautājumus starp bērniem. Daži nāk pēc palīdzības un tie ir maznodrošināto bērni, kuri bibliotēkā jūt mieru un siltumu aukstajos ziemas mēnešos. Dažās bibliotēkās ir problēmas ar disciplīnu, bibliotēkas noteikumu neievērošana, datoru un aprīkojuma bojāšana. Šīs problēmas diemžēl atkārtojas no gada uz gadu. Lai tas neatkārtotos tiek veiktas pārrunas ar pusaudžiem, skaidrojot sliktas uzvedības

cēloņus. Konflikta novēršanai citreiz uz laiku tiek liegta pakalpojumu pieejamība bibliotēkā.

Tagad, kad grāmatas ir kļuvušas dārgas, viena no lielām problēmām ir parādnieki – cilvēki, kuri bibliotēkās paņem grāmatas un neatdod. Nākas zvanīt, nodot sveicienus gan mutiski, gan rakstiski, bieži nerezultatīvi.

5. INFORMĀCIJAS UN KOMUNIKĀCIJAS TEHNOLOĢIJU NODROŠINĀJUMS

Pieprasījums pēc informācijas pakalpojumiem arvien palielinās, jo strauji pieaug informācijas plūsma un sabiedrības informacionālās vajadzības. Ar jauno tehnoloģiju ieviešanu bibliotēkās šo pakalpojumu sniegšana ir uzlabojusies un kļuvusi daudz efektīvāka.

Pieaug apmeklētāju skaits, kuri vēlas izmantot i-banku, lai apmaksātu rēķinus, daudz interesentu par e-Latvenergo pakalpojumiem, preses izdevumu e-abonēšanu, OCTA apdrošināšanas noformēšana elektroniski, rodas interese par elektronisko deklarāciju iesniegšanu VID, tāpat par LAD un LDC e-pakalpojumiem. Pieaugušos lietotājus apmācu datorprasmē. Pieaudzis interesentu skaits, kuri vēlas ar programmas Skype starpniecību sazināties ar tuviniekiem ārzemēs.

Pieaug izsniegto mutisko, rakstisko uzziņu un konsultāciju skaits (kopā 1102). Uzziņu tematika – tradīcijas, dabas zinātnēs, medicīnā, dārzkopība, mājturība, biškopība Latvijā, ēdienu receptes, mīklas, pasakas, spēles, dzejoļi, lētākās aviobiļetes, apsveikuma dzejoļi dzīves un darba jubilejās, scenāriji kāzām, tautas tērpu šūšana u. c.. Uzziņu izpildē tika izmantots bibliotēkā esošais bibliogrāfiskais uzziņu aparāts, LNB un RCB datu bāzes, datu bāzes “Letonika”, “Lursoft”, kā arī bibliotēkās esošās tematiskās mapes. Aktīvi tika izmantota arī datu bāze www.likumi.lv, galvenokārt juridiskās fakultātes studentu vajadzībām. Populārākais informācijas meklēšanas avots ir www.google.lv; www.wikipedia.org.

Viļānu bibliotēkā ir ES informācijas punkts, kurš saņem diezgan daudz grāmatu un brošūru par ES un pieprasījums pēc šīm grāmatām ir tieši skolēnu vidū.

Viļānu pilsētas bibliotēkai ir sava mājas lapa – <http://biblioteka.vilani.lv> un emuārs – vilanubibl.blogspot.com, kuros tiek ievietota aktuālākā un jaunākā informācija par bibliotēkas darbu, pasākumiem, jaunākām grāmatām, konkursiem utt.

Savs blogs izveidots arī Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkai

<http://krukibiblioteka.blogs.lv/>

Informācijas pakalpojumu sniegšanā un pilnveidošanā sadarbojamies ar Rēzeknes pilsētas centrālo bibliotēku. Tā, kā sava mājas lapa ir tikai Viļānu pilsētas bibliotēkai (arī savs emuārs), un ne visu pašvaldību mājas lapās ir ievietota informācija par bibliotēkām, tādēļ Rēzeknes PCB mājas lapā www.rezeknesbiblioteka.lv tiek atjaunota informācija par visām rajona bibliotēkām, kā arī tajās abonētajiem un pieejamiem periodiskajiem izdevumiem. Ir pieejami novadpētniecības un analītikas e-katalogi.

Regulāri informācija par pasākumiem un kontaktinformācija par visām novada bibliotēkām pieejama Rēzeknes novada mājas lapā www.rezeknesnovads.lv.

Informatīvos bukletus par bibliotēku veido paši bibliotekāri, pavairo un izdala iedzīvotājiem.

10 bibliotēkās (Gaigalavas, Feimaņu, Kaunatas 1, Lendžu, Maltas, Nautrēnu, Ozolmuižas, Sakstagala 1., Strūžānu, Vērēmu) krājumi ir rekatalogizēti un uzsākta automatizēta lietotāju reģistrācija, kā arī literatūras izsniegšana/saņemšana.

5 bibliotēkās (Audriņu, Bērzgales, Ilzeskalna, Ozolaines, Viļānu) turpinās krājuma rekatalogizācija izmantojot bibliotēku informācijas sistēmu ALISE.

Lietotāji tika informēti un apmācīti darbam ar elektronisko katalogu.

Ikdienas darbā arvien nozīmīga ir tematisko uzzinu sniegšana un materiālu atlase. Daudz materiālu ir apkopoti tematiskajās mapēs, kurās ievietoti izgriezumi no norakstītajiem žurnāliem, kā arī kopijas no 2012. gada periodiskajiem izdevumiem. 2012.gadā visas bibliotēkās tika nodrošināta bezmaksas pieeja datubāzei: www.letonika.lv un www.news Lursoft „Laikrakstu bibliotēka”.

Latvijā jau trešo gadu notiek E-prasmju nedēļa, kas ir Eiropas mēroga iedzīvotāju informēšanas kampaņa. Nedēļas ietvaros bibliotēkas rīko dažādus pasākumus ar mērķi ieinteresēt plašāku sabiedrību par elektronisko prasmju apgūšanas un pielietošanas iespējām darbā, mācībās un ikdienā. Dažas bibliotēkas organizēja atvērto durvju dienas par datoru un interneta izmantošanas iespējām visiem interesentiem „Diena bez datorspēlēm”, datubāzu Letonika un Lursoft „Laikrakstu bibliotēka” popularizēšanu, palīdzēja apgūt elektronisko deklarēšanas sistēmu.

Viļānu pilsētas bibliotēkā e - prasmju nedēļas ietvaros tika noorganizēta derīgo padomu stunda „Internets? Protams!” – pensionāru apmācība par interneta lietošanu.

Nautrēnu pagasta bibliotēkā -,e-iespējas Nautrēnu pagasta iedzīvotājiem“ notika dažādi informatīvi izglītojoši pasākumi, tai skaitā apmācības, konsultācijas

par dažādu datu bāžu lietošanu, darba meklēšanas iespējām internetā, elektronisko pakalpojumu izmantošanu, deklarāciju aizpildīšanu un citām tēmām.

Maltas pagasta bibliotēkā visiem interesentiem bija iespēja apmeklēt E-prasmju nedēļas ietvaros veiktus pasākumus: „Rēzeknes novads un Maltas pagasts internetā” – iepazīšanās ar Rēzeknes novada pašvaldības un Maltas pagasta pārvaldes mājas lapām; „E-iespējas iedzīvotājiem: Mans Lattelekom un Internetbanka” – iedzīvotājiem bija iespēja uzzināt par Lattelekom un Internetbanka e-pakalpojumiem; „Datubāzes Lursoft Laikrakstu bibliotēka; „Letonika - tavs palīgs mācībās” bibliotēkas apmeklētāji bija iepazīstināti ar datu bāzu Lursoft un Letonika izmantošanu mācību un uzziņu nolūkiem. Tika organizēta informatīva stunda „Mājaslapas bērniem”, kuras mērķis bija iepazīstināt mazākos bibliotēkas lietotājus ar mājaslapām www.pasakas.net, www.cirkulis.lv, www.jurjans.lv. Vecāko klašu skolēniem e-prasmju nedēļas ietvaros tika rīkota bibliotēkā stunda „Letonika – tavs palīgs mācībās”, kuras laikā skolēniem tika mācīts, kā izmantot „Letonika” datubāzes mācību, uzziņu un konkursu nolūkiem.

Bibliotēkā stunda „Letonika – tavs palīgs mācībās”, Maltas pagasta bibliotēkā

*E-prasmju nedēļā
Silmalas pagasta
bibliotēkas apmeklētāji
apgūst elektronisko
deklarēšanas sistēmu*

Feimaņu bibliotēkā e-prasmju nedēļas ietvaros notika 7.klasei bibliotēkā stunda „Informācijas meklēšana internetā”. Pasākuma gaitā skolēnus iepazīstināja ar dažādām interneta saitēm un elektroniskiem resursiem skolēniem.

6. NOVADPĒTNIECĪBAS DARBS

Nozīmīgs bibliotēkas darbības virziens – novadpētniecība. Novadpētniecības darbs veicina dzimtā novada vēstures izpēti un saglabā nākamām paaudzēm mūsdienu notikumu apliecinājumu. Bibliotēkās sistemātiski ar jaunākajiem materiāliem tika papildinātas esošas novadniekiem iekārtotās mapes. Turpinās pagasta vēstures apzināšana, materiālu vākšana, apkopošana. Piemērām:

Dricānu pagasta bibliotēkā ir izveidotas apjomīgas novadpētniecības mapes par pagasta vēsturi, kultūru, etnogrāfiju, ievērojamiem cilvēkiem, dabas un vēstures objektiem. Novadpētniecības materiālus izmanto skolēni un studenti studiju darbu, bakalaura darbu, maģistra darbu, diplomdarbu izstrādei. Izmantojot bibliotēkas novadpētniecības materiālus tika izstrādāti studiju darbi par skolotāju, komponistu, rakstnieku A. Matvejānu, sastādīti ekskursiju maršruti pa Dricānu pagasta

ievērojamākajām vietām un tālāk līdz pat Lubāna ezeram, stāstīts un rādītas vietas, kur dzīvoja Gustavs Manteifeļs un citi Dricānu pagastam nozīmīgi cilvēki. Uz bibliotēkas novadpētniecības materiālu bāzes, studente Aija izstrādāja biznesa plānu atpūtas bāzes „Rasiņas” izveidei. Bibliotēkas vadītāja raksta „prieks par to, ka vāktie un apkopotie materiāli ļauj izstrādāt darbus ar augstu novērtējumu, bet darbu autoriem vēlū veiksmi projektu realizācijā. Pateicībā par iespēju izmantot bibliotēkas savāktos materiālus, daži no studentiem savus darbus uzdāvina bibliotēkai, lai papildinātu bibliotēkas krājumus un atvieglotu meklēšanas iespējas cilvēkiem, kas līdzīgus darbus izstrādās turpmāk”.

Strūžānu pagasta bibliotēkā ir izveidotas tematiskās mapes: „Bibliotēkas vēsture”, „Jaunstrūžānu pamatskolas vēsture”, „Strūžānu pagasta ievērojamākie ļaudis”, „Strūžānu pagasta vēsture”, „Strūžānu pagasta ikdiena”.

Nautrēnu pagastā jau astoto gadu pēc kārtas notika Pēterdienas pasākums veltīts novadnieku dzejniekam Pēteram Jurciņam. Otrs lielākais pasākums bija veltīts rakstnieka, dzejnieka, mākslinieka Antona Kūkoja atcerei.

Maltas pagasta bibliotēkai ir cieša sadarbība ar Maltas vēstures muzeju. No muzeja fondiem tika noformēta novadnieka Bronislava Pavlovskas gleznu izstāde „Jūrmala”. Izstādē „Atmiņu ceļos”, kura bija veltīta komunistiskā genocīda upuru piemiņas dienai, tika izmantotas grāmatas, materiāli no tematiskajām mapēm un materiāli no muzeja krājuma.

Interesanta bija pārruna „Latgaļu rokstu volūdas vēsture”. Pasākumā aktīvi piedalījās latgaliešu valodas prātēja un aizstāvētāja bijušā skolotāja Anna Babre. Viņa pastāstīja par latgaliešu valodas rakstu versijām. Pārrunā piedalījās Maltas 1.vidusskolas 10.klases skolēni un ciemiņi no ASV Vaclavs un Anna Kancāni.

Tika noformēta izstāde „Latgaļu rokstu volūdas pamatlicēji”: Pīteram Strodam – 120; Mikeļim Bukšam – 100; Vladislavam Lōčam – 100.

Viļānu pilsētas bibliotēkas novadpētniecības darbs tiek veikts cenšoties vākt un apkopot visus informācijas nesējus, kam ir saistība ar novada vēsturi, kultūru, etnogrāfiju, ievērojamiem cilvēkiem, dabas un vēstures objektiem. Sistemātiski ar jaunākajiem materiāliem tika papildinātas esošās novadniekiem iekārtotās mapes. 2012.gadā klāt nāca jauna tematiska mape – „Tev, Latgale!”, kurā apkopoti novada dzejnieku kopas dzejoļi – veltīti Latgalei, savai dzimtai vietai. Papildinātas tika jau esošās mapes :”Bruno Baronskis”, ”Pāvels Plotnikovs”, “Viļānu baznīca”, “Viļānu vidusskola” , klāt izveidotas 2 jaunas mapes “Viļānu novads vakar, šodien, rīt...” u.c.

Skaista bija I.Svilānes fotogrāfiju izstāde „Viļāni gadalaiku lokā” ,kas bija atklāta Viļānu pilsētas svētku laikā. Interesantas bija viļānietes M.Podniekas grafikas izstāde „Kas dārzā? Kas dārzā?” un Viļānu vidusskolas skolotājas M.Dičas fotogrāfiju izstāde „Mūsu nākotne bērnos”, tikšanās ar autori. Izstāde bija veltīta krievu kultūras nedēļai Latvijā un bērnu aizsardzības dienai.

Interesants izvērtās tematisks pasākums „Krūzīšu pastāsti”, kur izstādes autore I.Dimzule runāja stāstījumu par katru krūzīti un lasīja savu dzeju.

Lielu atsaucību guva Viļānu labdarības biedrības „Atbalsts” rokdarbnieču izstāde „Lakati un šalles”, veltījums mātes dienai.

Interesanta bija pārruna „J.Klīdzējs un viņa „Cilvēka bērns”” pie J.Klīdzēja kapu pieminekļa viņa dzimtajā Kantinieku kapsētā.

2012.gadā katru mēnesi trešajā piektdienā regulāri bibliotēkas telpās pulcējās 2009. gadā nodibinātā dzejnieku radošā kopa “Atļaujies ienākt”. Tikšanās reizēs viņi lasa savu jaunāko dzeju, katrs izsaka domas par otru, plāno izdod Viļānu autoru darbus grāmatā. Interesantas bija viņu rīkotās dzejas pēcpusdienas: “Ziemas nostalgija” un “Pavasara noskaņās”, “Vasaras gaidās..” u.c. Šīs tikšanās ir veicinājušas autoru profesionālo izaugsmi un cēlušas pašapziņu. Rezultātā divas autore – Mārīte Strobe un Alita Svilāne ir publicējušās dzejas izlasēs „Lietus nostalgija” un „Zem atvērtām debesīm”. Savukārt rudens pusē iznāca kārtējais dzejas almanahs „Rēzekne – 2012”. Pirmo reizi šī izdevuma 15 gados tajā tik plaši tika pārstāvēti radošās kopas „Atļaujies ienākt” autori. Tajā publicējušies 7 no 10 kopas dalībniekiem. Tas ir liels sasniegums vietējo radošo cilvēku dzīvē, un šos panākumus ievērojami veicinājušas ikmēneša tikšanās. Par godu almanaha iznākšanai oktobrī lasītavā tika sarīkots literārais vakars „Latgale, tev”.

Dzejniece Līvija Liepdruviete literārajā vakarā „**Latgale, tev Viļānu pilsētas bibliotēkā**”

Feimaņu pagasta bibliotēkā izveidotas ļoti daudzas un dažādas mapes. Novadpētniecībai veltīta un lasītāju ievērību guvusi izstāde „Mūsu novadniekam literātam Joņam Riučānam – 50”. Notika tikšanās ar Viļānu dzejnieku Pāvelu Plotnikovu, dzejas pēcpusdiena „Es dzejai dzimusi ” - grāmatas atvēršanas svētki J.Astahovskas (Ņikulinas) grāmatai „Dvēseles dārzā”.

Visām bibliotēkām sistemātiski ar jaunākajiem materiāliem tiek papildinātas novadpētniecības kartotēkas, izveidotās tematiskās mapes par novada, pagastu un bibliotēku vēsturi, ievērojamiem novadniekiem, interesantākiem un svarīgākiem notikumiem un veidotas jaunas.

Bibliotēkās notiek ne tikai materiālu vākšana un apkopošana, tās aktīvi piedalās savu pagastu sabiedriskajā un kultūras dzīvē.

7. PROJEKTIZSTRĀDE

Pārskata gadā divpadsmit bibliotēkas piedalījās VKKF Kultūras programmas projektā „Lasīšanas programmas veicināšana un bibliotēku pakalpojumu bērniem attīstīšana” „Bērnu/Jauniešu žūrija”. Tajā darbojās Bērzgales, Gaigalavas, Feimaņu, Kaunatas 1., Lendžu, Maltas, Rikavas, Stoļerovas, Strūžānu un Vērēmu pagasta bibliotēkas, Viļānu pilsētas un Lūcijas Rancānes Makašānu Amatu vidusskolas bibliotēka, kuras mērķis ir veicināt bērnos lasītprieku, iesaistīt vecākus, skolēnus skolotājus, bibliotekārus un pašvaldību vadītājus par aktīviem dalībniekiem lasīšanas veicināšanas programmas attīstībā.

Kopā ar Rēzeknes pilsētas centrālo bibliotēku tika izstrādāts un guva atbalstu Valsts Kultūrkapitāla fonda projekts „Grāmatu iepirkums publiskajām bibliotēkām”. Programmas ietvaros Rēzeknes un Viļānu novadu bibliotēkām tika saņemti 640 eksemplāri grāmatu par summu Ls 3457.

Kaunatas pagasta 1. bibliotēka piedalījās projektā "Bibliotēkas diena dzīvē" Latvijā, kurš norisinājās no 2012. gada 23. līdz 29. jūlijam. Projekta mērķis bija izmantojot sociālos medijus, aprakstīt bibliotēkas darbinieka ikdienu. Bibliotēkas vadītāja raksta: „veselu nedēļu twitterī dalījos ar saviem paveiktajiem darbiņiem. Bija strādīga un ražīga nedēļa. Prieks par paveikto darbu! Kaut arī pati strādāju bibliotēkā, bija interesanti palasīt kolēģu stāstus, atsauksmes, kā arī uzzināt par viņu paveikto darbu”.

8. METODISKAIS UN KONSULTATĪVAIS DARBS. SADARBĪBAS RAKSTUROJUMS

Metodisko un konsultatīvo darbu ar novadu bibliotekāriem veic kultūras nodaļas bibliotēku informācijas speciāliste. 2012. gadā galvenie uzdevumi bija: metodiskā, praktiskā palīdzība un konsultāciju sniegšana bibliotekāra darba

jautājumos Rēzeknes un Viļānu novadu pašvaldības un skolu bibliotēkām; bibliotēku personāla profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumu (semināru, kursu, praktisko nodarbību) organizēšana; metodisko materiālu, e-dokumentu un cita veida aktuālas profesionālās informācijas saņemšana, analīze un nodošana bibliotēkām; regulāra e – informācijas pārsūtīšana; Rēzeknes un Viļānu novadu publisko bibliotēku darba pārskatu saņemšana, statistiskas datu apkopošana, analizēšana, sagatavošana un iesniegšana LNB BAI; statistisko datu rediģēšana novadu publisko un skolu bibliotēku LDKK informācijas sistēmā; valsts mēroga projektu koordinācija (realizācijā esošie projekti: Gaismas tīkls, Trešais tēva dēls, VKKF lasīšanas veicināšanas programma „Bērnu žūrija”; no LNB BAI un citiem avotiem saņemto dāvināto iespieddarbu apstrāde un sadale; publicitātes, kontaktinformācijas precizēšana, novadu bibliotēku pasākumu plānu ievietošana novada portālā; grāmatu apmaiņas starp novada bibliotēkām nodrošināšana.

Pārskata gadā tika organizēti 4 profesionālās pilnveides pasākumi (semināri), kuros tika runāts un diskutēts par bibliotēku darba aktuāliem un svarīgiem jautājumiem: par 2011.gada darba rezultātiem, LURSOFT datu bāzes izmantošanas iespējām, NIID datu bāzi (uzziņu resurss Profesiju Pasaule www.profesijupasaule.lv), LNB digitālo bibliotēku, Latvijas bibliotekāru 15. konferenci „Bibliotēka aiz bibliotēkas: Integrācija, inovācijas un informācija visiem” u.c. Uz semināriem tika aicināti speciālisti no Latvijas Nacionālās bibliotēkas, no Valsts Izglītības Attīstības aģentūras, ar jaunajām grāmatām viesojās SIA „Virja”, izdevniecība „Atēna”.

Veikta v/a KIS projekta „ Trešais tēva dēls” apmācību kursa „ Bibliotēku interešu pārstāvēniecība” koordinācija, iesaistot apmācībās visus Rēzeknes un Viļānu novadu publisko bibliotēku bibliotekārus.

Skolu bibliotekāriem gada sākumā tika organizēts seminārs- praktikums par statistikas datu ievadīšanu Latvijas digitālajā kultūras kartē, sniegtas individuālās konsultācijas par gada darba pārskatu, lasītāju un krājumu uzskaiti. Regulāri tika pārsūtīta jaunākā informācija elektroniskajā formātā, bibliotekāri aicināti uz semināriem.

Pagastu bibliotekāriem sniegtas konsultācijas par bibliotēkas krājuma pārbaudi, norakstīšanu, uzskaiti, par Latvijas digitālās kultūras kartes aizpildīšanu, par bibliotēkas pakalpojumiem, par rajona elektroniskā kopkataloga un datu bāžu „Letonika” un Lursoft „Laikrakstu bibliotēkas” izmantošanas iespējām u.c.

Jūnijā tika organizēts pieredzes apmaiņas brauciens uz Cēsu novadu un

Valmieras integrēto bibliotēku. Septembrī Alūksnes novada bibliotekāri apmeklēja Ozolmuižas pagasta bibliotēku. Braucieni un pieredzes apmaiņa dod lielisku iespēju paskatīties, kā strādā kolēģi citos novados, iepazīt jaunas darba formas, ieraudzīt interesantas idejas un izmantot tās darbā.

Gadā apmeklētas 7 pagastu bibliotēkas un viena skolu bibliotēka (Kaunatas 1., Ozolmuižas, Ozolaines, Ilzeskalna, Dricānu, Griškānu, Silmalas un Kaunatas vidusskola), kurām sniegtas individuālās konsultācijas par krājuma sakārtošanu, komplektēšanu, uzskaiti, norakstīšanu u.c.

Sadarbībā ar citām bibliotēkām un radniecīgām institūcijām, paplašinot pieejamo resursu diapazonu publiskās bibliotēkas veiksmīgāk organizēja darbu un pilnīgāk apmierināja lietotāju vajadzības.

Galvenie sadarbības partneri un veidi:

Kultūras ministrijas bibliotēku nodaļa, Bibliotēku padome – *bibliotēku nozares politiku īstenošana, bibliotēku akreditācija.*

Latvijas Nacionālā bibliotēka, Bibliotēku konsultatīvais centrs, Bērnu literatūras centrs, Mācību centrs – *metodiskā un konsultatīvā palīdzība, jaunākā informācija par bibliotēku darba norisēm, grāmatu dāvinājumi, SBA pasūtījumi, profesionālā informācija, konsultācijas, semināri, konferences, projekti, kursi bibliotēku darbiniekiem.*

V/A „Kultūras informācijas sistēmas” - *Latvijas valsts un Bila & Melindas Geitsu fonda Latvijas publisko bibliotēku attīstības projekts „Trešais tēva dēls”.*

Valsts reģionālā attīstības aģentūra - *valsts budžeta mērķdotācijas pašvaldībām bezmaksas interneta un datoru izmantošanas pašvaldību bibliotēkās nodrošināšanai.*

SIA Tieto Latvija - *programmas ALISE uzturēšana, konsultācijas.*

Latvijas Bibliotekāru biedrība, LBB Latgales nodaļa - *sanāksmes.*

SIA “Lauku bibliotēku atbalsta biedrība” – *11.Grāmatu svētki, konkurss “Lielā lasītāju balva - 2012”.*

Rēzeknes pilsētas centrālā bibliotēka –*semināri un konsultācijas, bibliotēku nedēļas pasākumu organizēšana, e-kopkataloga veidošana, atbalsts SBA pakalpojumu nodrošināšanā, projektu izstrāde un īstenošanā, līdzdalība CB akreditācijas komisijas darbā.*

Grāmatnīcas, izdevniecības: SIA „Virja” , „Atēna”, ”Zvaigzne ABC”, ”Jumava”, ”Nordik, Tapals”, „Lauku Avīze”, ”Avots” - *jaunu grāmatu iegāde.*

Latgales kultūras centra izdevniecība - *grāmatu dāvinājumi.*

Vietējie preses izdevumi – *jaunas informācijas atspoguļojums.*

Pagasta pārvaldes - *finansiāls atbalsts bibliotēku uzturēšanai, darba algām, infrastruktūrai, aprīkojumam, grāmatu un periodikas iegādei, finansējums komandējumiem, pasākumu rīkošanai.*

Novada pašvaldība - *finansējums un atbalsts darbinieku kvalifikācijas celšanas pasākumiem, atbalsts Grāmatu svētku organizēšanā.*

Novada kultūras un izglītības iestādes: skolas, bērnudārzi, jaunrades centri, kultūras nami, muzeji – *pasākumu organizēšana, dokumentu popularizēšana, informācijas apmaiņa.*

Eiropas Savienības informācijas aģentūra - *materiāli par ES, semināri.*

9. BIBLIOTĒKU MATERIĀLĀ UN TEHNISKĀ STĀVOKĻA VĒRTĒJUMS

Aizvadītajā gadā turpinājās bibliotēku labiekārtošanas darbs. Audriņu pagasta bibliotēkā veikts kosmētiskais remonts.

*Audriņu pagasta bibliotēka
pēc remonta*

Sakstagala pagasta 1. bibliotēkā nomainītas mēbeles bērnu stūrītīm. Bibliotēkas vadītāja raksta „es domāju tas ļaus piesaistīt un attīstīt interesi par bibliotēku un tās neskaitāmajiem pakalpojumiem daudzām ģimenēm ar mazajiem bērniem, kas nākotnē ir nākošie mūsu apmeklētāji”

Feimaņu pagasta bibliotēkā tika veikts kosmētiskais remonts un nomainīti grāmatu plaukti. Jaunos plauktus ieguvusi Mākoņkalna pagasta bibliotēka, Nautrēnu pagasta bibliotēka, Gaigalavas pagasta Vecstrūžānu bibliotēka, Viļānu pagasta Radopoles bibliotēka. Strūžānu pagasta bibliotēkā tika iegādāti jauni grāmatu plaukti, reklāmas plaukti, lasītavas galdi.

Bērnu stūrītīm tika iegādāti jaunie plaukti Maltas pagasta bibliotēkas Bērnu literatūras nodaļā un Stoļerovas pagasta bibliotēkā, līdz ar to telpas kļuvušas mājīgākas apmeklētājiem.

Arī Gaigalavas pagasta bibliotēkā pakāpeniski tiek nomainītas mēbeles.

*Mākoņkalna pagasta
bibliotēka*

*Gaigalavas pagasta
Vecstrūžānu bibliotēka*

Maltas pagasta bibliotēka

Stoļerovas pagasta bibliotēka

10. BIBLIOTĒKU PERSONĀLS

2012. gadā Rēzeknes un Viļānu novadu pagastu bibliotēku darbinieku skaits nav mainījies.

Pavisam 36 bibliotēkās darbojas 51 darbinieks no tiem bibliotekāro apkalpošanu veic 45 darbinieki.

Ar bibliotekāro izglītību strādā 16 darbinieki:

- t.sk. ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.) – 3

- ar 1.līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību –2
- ar profesionālo vidējo izglītību – 11

Ar izglītību citās jomās ir 15 darbinieki:

- t.sk. ar bakalaura grādu -3
- ar 1. līmeņa profesionālo augstāko jeb koledžas izglītību – 1
- ar augstāko izglītību (līdz 1993.g.)- 6
- ar profesionālo vidējo izglītību –5

Ar vispārējo vidējo izglītību strādā 14 bibliotekārie darbinieki.

Silmalas pagasta Kruķu bibliotēkas vadītājam ir vidējā bibliotekārā izglītība un 1. līmeņa augstākā profesionālā izglītība citās jomās. Audriņu pagasta bibliotēkas vadītājam ir gan vidējā profesionālā izglītība, gan bakalaura grāds vēsturē.

Pārskata gadā tika organizēti 4 semināri novadu gan pagastu, gan skolu bibliotēku vadītājiem (t.sk. 2 seminārus kopā ar Rēzeknes pilsētas reģionālo bibliotēku). 2 semināros darbojās grāmatu tirdzniecības firma SIA “Virja”, 1 seminārā – izdevniecība “Atēna”.

2012. gadā bibliotēku darbinieki apmeklēja apmācības kursu „ Bibliotēku interešu pārstāvēniecība” rīkotus projekta „Trešais tēva dēls” ietvaros.

Viļānu pilsētas direktore un Feimaņu pagasta bibliotēkas vadītāja piedalījās Latvijas bibliotekāru 15. konferencē „Bibliotēka aiz bibliotēkas: Integrācija, inovācijas un informācija visiem” 11. aprīlī Rīgā.

Feimaņu pagasta bibliotēkas vadītāja kopā ar novada pārstāvi piedalījās konferencē „Līderi par bibliotēkām: 119+119”!

25 bibliotēku darbinieku piedalījās pieredzes apmaiņas braucienā uz Cēsu novadu un Valmieras integrēto bibliotēku.

Rēzeknes novadā no 32 bibliotēkām viena strādā uz pusslodzi (Gaigalavas pagasta Vecstrūžānu), divas bibliotēkas strādā uz 0.85 slodzi (Kaunatas 2. un Sakstagala 2. pagasta bibliotēkas).

11. FINANSIĀLAIS NODROŠINĀJUMS

Pašvaldības ir galvenais bibliotēku finansējuma avots. 2012.gadā pavisam ienākuši Ls 329276, t.s. no pašvaldību budžeta Ls 316538, kas par Ls 12738 vairāk, nekā iepriekšējā gadā.

Dotācija bezmaksas interneta un datoru izmantošanas nodrošināšanai no valsts budžeta tika piešķirta Ls 12296 apmērā, 40,3% apjomā no pilnās pakalpojumu izmaksas.

Palielinājās bibliotēku darbinieku darba samaksa par Ls 24800, kurai pavisam tika atvēlēti Ls 159851.

Krājumu komplektēšanai tika iztērēti Ls 42133, par Ls 3746 vairāk nekā iepriekšējā gadā, t.s. grāmatām Ls 26589 (+ Ls 2652), periodikai Ls 15532 (+ Ls 1082).

Finansiālais nodrošinājums dokumentu iegādei par pašvaldību līdzekļiem uz vienu lietotāju Ls 4.61, uz vienu iedzīvotāju Ls 1.33

Krājumu komplektēšanai paredzētie līdzekļi kārtējo reizi ir atšķirīgi – no 352 Ls (Bērzgales) līdz 3495 Ls (Ozolaines pagasta bibliotēka), līdz Ls 4073 (Maltas pagasta bibliotēka)

Bibliotēku finansiālais nodrošinājums

Finansējums	2010	2011	2012	Vērtējums
Kopā	290617	320220	329276	pozitīvs
Pašvaldības budžets	277821	307448	316538	pozitīvs
Maksas pakalpojumi	580	456	442	mainīgs
Mērķdotācija no valsts budžeta	12216	12316	12296	mainīgs

Finanšu līdzekļi krājuma komplektēšanai

	2009.	2010.	2011.	Vērtējums
Finansējums krāj. komplektēšanai (Ls)	35517	38387	42133	pozitīvs
no tiem: grāmatām (Ls)	20468	23937	26589	pozitīvs
no tiem: periodiskiem izdevumiem (Ls)	15036	14450	15532	mainīgs
elektroniskiem dokumentiem (Ls)	13	0	12	mainīgs
Līdzekļi krājuma komplektēšanai uz vienu lietotāju (Ls)	3.63	3.92	4.61	pozitīvs
Līdzekļi krājuma komplektēšanai uz vienu iedzīvotāju pašvaldībā (Ls)	0.92	1.00	1.33	pozitīvs

12. KOPDARBĪBA AR PAŠVALDĪBAS UN CITĀM INSTITŪCIJĀM. PUBLICITĀTE

Pašvaldības sniedz bibliotēkām atbalstu finansējuma nodrošinājumā, kurš katru gadu pieaug. Katrā pagastā reizi gadā notiek pašvaldības iestāžu vadītāju atskaites sanāksmes, kurās bibliotekāri informē iedzīvotājus par jaunāko bibliotēkas darbā.

Tagad, kad bibliotēkas laukos ir kļuvušas par modernām bezmaksas informācijas pakalpojumu sniegšanas iestādēm, tās jo vairāk domā par sava tēla veidošanu un pakalpojumu reklamēšanu.

Bibliotēku nedēļas ietvaros pasākumi ir orientēti uz bibliotēku darba un lasīšanas popularizēšanu, tiek rīkoti dažādi pasākumi - atvērto durvju dienas, ekskursijas, rīkotas akcijas „Uzdāvinu grāmatas bibliotēkai!”

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas pasākumi ir vairāk lasīšanu veicinošā satura, kas iepazīstina lasītājus ar Ziemeļvalstu autoru darbiem.

Informācija par bibliotēku un ziemeļvalstu nedēļas aktivitātēm tika ievietota Rēzeknes pilsētas centrālās bibliotēkas mājas lapā www.rezeknesbiblioteka.lv un Rēzeknes novada mājas lapā www.rezeknesnovads.lv.

Bibliotēku krājumu popularizēšanai visbiežāk tiek rīkotas izstādes (1116). Izstāžu tematika ir daudzveidīga, tās atspoguļo svarīgākos notikumus pagasta, novada, valsts un pasaules mērogā, tiek veltītas ievērojamu cilvēku dzīves jubilejām, vēsturisko notikumu atceres dienām, etnisko grupu tradicionālo gadskārtu svētkiem, tematiskās izstādes interešu grupām – psiholoģijas, ētikas, tūrisma, piemājas zemkopības un lopkopības, mājsaimniecības, rokdarbu, kulinārijas, u.c. jautājumos.

Periodiski bibliotēkās tiek rīkoti jaunieguvumus popularizējošie pasākumi - jaunu grāmatu un informācijas dienas, grāmatu izstādes, apskati, pārrunas. Bibliotēkās tiek rīkotas amatnieku darinājumu un rokdarbu izstādes, keramikas, floristikas, ziedu un augļu izstādes, fotogrāfiju un bērnu zīmējumu izstādes. Ar literatūras izstādēm tika popularizēti populāru rakstnieki, dzejnieki un citu ievērojamu Latvijas cilvēku atceres jubilejas.

Grāmatu izstādes „Mana Latvija” un
„Latvijas vērtība – veselība” Strūžānu
bibliotēkā

Grāmatu izstādes „Latgola
muna” Viļānu pagasta
Radpoles bibliotēkā

Grāmatu izstāde „Saules baltas
mūža dienas” Kaunatas 1.
bibliotēkā veltīta J.
Jaunsudrabiņam

Lasīšanas veicināšanai tiek rīkotas tematiskās pēcpusdienas, tikšanās ar rakstniekiem un dzejniekiem, jauno grāmatu dienas, notiek lasījumi, grāmatu un periodisko izdevumu apskati, pārrunas.

Saturīgai lietotāju brīvā laika pavadīšanai bibliotēku darbinieki rīko konkursus, viktorīnas, ekskursijas, radošās darbnīcas. Svētku rotājumu, dāvanu un suvenīriņu izgatavošanai bibliotēkās (Kaunatas 1., Audriņu, Sokolku) tika organizētas radošo darbnīcu nodarbības.

*Radošā darbnīca „Kļavu lapu
cepures”
Kaunatas pagasta1. bibliotēkā*

*Derīgo padomu stunda
„Mācāmies tapot”
Viļānu bibliotēkā*

Lauku bibliotēku atbalsta biedrības rīkotie tradicionālie 11. Grāmatu svētki, šoreiz izskanēja Dricānu pagastā ar plašu programmu gan pieaugušajiem, gan bērniem. Lauku iedzīvotājiem tā bija laba iespēja tikt pie jauniem un labiem draugiem - grāmatām. Svētki sākas ar grāmatu komercizstādi, kurā piedalījās vairākas izdevniecības – Jumava, Zvaigzne ABC, Lauku Avīze, Avots, Nordik un Tapals, Divpadsmit, Likteņstāsti un citas.

„Latvijas Avīzes” publiskajā diskusija piedalījās LR Veselības ministre Ingrīda Circene. Pieaugušajiem bija tikšanās ar rakstniekiem Māri Svīri un Vladimīru Kaijaku, ar Līgatnes Dabas taku zvērkopi Velgu Vītoli.

Publiskajā diskusija

Grāmatu tirdziņš

*Tikšanās ar rakstniekiem Māri Svīri
un Vladimiru Kaijaku*

*Tikšanās ar Līgatnes Dabas zvērkopi
Veltu Vītoli*

Viļānu pilsētas bibliotēka rakstus par bibliotēkas darbu publicēja galvenokārt avīzē “Rēzeknes Vēstis”. 2012.gadā tika publicēti vairāki raksti : “Veltījums bērniem” /R.V.,19.jūn./ par M.Dičas foto izstādi; “Katrai krūzītei savs stāsts” /R.V.16.okt./ par I.Dimzules krūzīšu izstādi; “Bērni lasa, vērtē un ceļo” /R.V.23.okt./ par programmas „Bērnu un jauniešu žūrija -2012.” darbu. Par Stefanijas Uļanovskas grāmatu „Pūļu inflantejis latvīši” prezentācijas pasākumu bija interesants mūsu bibliotēkāres A.Dakules raksts žurnālā „Katoļu Dzeive”- 2012.,Nr.6.

Ar šī gada maiju sāka iznākt Viļānu novada informatīvais izdevums „Viļānu novada vēstnesis”, kurā bibliotēka sistemātiski informē par pasākumiem, kas notiks bibliotēkā nākošā mēneša ietvaros, informē par informācijas dienām, tāpat ir arī raksti par pasākumiem, kā, piemēram: ”Krūzīšu pastāsti Viļānos” u.c., jo izdevums pie iedzīvotājiem nonāk par brīvu, taču avīze „Rēzeknes Vēstis” nav pasūtīta katrā mājā.

Par pasākumiem un aktivitātēm iedzīvotāji tiek informēti ar afīšu un paziņojumu palīdzību bibliotēkā un dažādās ciemata vietās.

Pagastu informatīvajos izdevumos bibliotekāri sistemātiski ievietoja informāciju par pasākumiem bibliotēkā, jaunieguvumiem, paveikto darbu u.c. Novada laikrakstos ievietoja rakstus par nozīmīgākiem pasākumiem.

Lai noskaidrotu lietotāju apmierinātību ar bibliotēkas pakalpojumiem atsevišķas bibliotēkas katru gadu veiktas aptaujas, anketas.

Informāciju sagatavoja

Anastasija Belogubova

Rēzeknes novada bibliotēku informācijas speciāliste

25.02.2013.g.